

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS,

DE

A S C I T E

Q U A M,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subijcit

HENRICUS MOORHOUSE,

ANGLUS,

Societ. Reg. Med. Edin. Soc. Soc. Physic. Soc. Ho

Sic quibus intumuit suffusa venter ab unda,

Quo plus sunt potae, plus sitiuntur aquae.

OVID.

Ad diem 12. Septembris, hora locoque solitis.

EDINBURGI

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXXXV.

149
5

D. GUILLIAMI KONTRESON & T.

Pro O. R. A. D. U. D. O. C. T. O. R.

HENRICUS M. O. R. I. O.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

AKO. R. U. S.

Viro Reverendo,
GULIELMO ROUNDELL,
DE GLEDSTONE-HOUSE;

Item,
Viro Reverendo,
SAMUELI SWIRE,
DE CONONLEY;

Nec non,
Viro Illustri,
JOHNSON ATKINSON BUSFIELD,
ARMIGERO,
DE MYRTLE GROVE,
In Agro Eboracensi:

Denique,
JACOBO GIBSON,
CHIRURGO EDINENSI,
Nemini artis propriae peritia secundo;

Ob humanitatem et amicitiam adversus se con-
stanter adhibitas,

Hanc Dissertationem Medicam Inauguralem, ut
parvulum animi beneficiorum haudquaquam imme-
moris monumentum,

Dat, dicat, dedicatque

A U C T O R.

W. Newbourn
with Compliments
from his friend
A. Groome

DISSERTATIO MEDICA,

INAUGURALIS,

DE

ASCITIS.

IN omne corporis humani cavum et interstitium, quod eum recipere potest, sanitate substante, constanter effunditur, vel forma vaporis immittitur, humor ferofus vel aqueus; qui non ibi diu manet vel accumulatur, sed inde per vascula ei consilio accommodata, sine ulla intermissione absorbetur. Si igitur quantitas in quodlibet cavum effusa ea, quam vasa lymphatica eodem tempore possint absorbere, sit major, plus humoris ferofi, quam valetudo commoda requirit, in eo congeretur; vel, licet quantitas effusa usitatam tantum a-

†

A

daequet,

2 D E A S C I T E.

daequet, si absorptio tamen per aliquam causam inter-
pelletur vel diminuatur, hinc idem vitium proficiscetur.
Ex hisce plane apparet, hydropem ab aequilibrio, vasa
exhalantia inter et lymphatica, amisso oriri.

Hydopes autem pro locis corporis diversis, quae hu-
mor effusus teneat, nomina diversa sibi fuerunt adepti.

Si aqua, exempli gratia, telam cellulofam, quae to-
ti corpori circumdatur, impleat et distendat, morbus
Anasarca appellatur; si in cavum thoracis confluerit,
Hydrothorax; si in cavum abdominis, *Ascites*. Hanc
speciem solam, omni alia praetermissa, exequi decre-
vimus. Sic a Culleno celeberrimo clare finitur: ‘ Ab-
dominis intumescencia tenfa, vix elastica, sed fluctu-
osa.’

H I S T O R I A M O R B I.

Vir ille immortalis, Sydenhamius, tradit, omnia hy-
dropis genera saepius hyeme, quam aestate, mortales
infectare, et rapidius, coelo frigido humidoque, quam
calido

calido siccoque, increfcere. Ascites faepe morbus idiopathicus eft, aliquando fymptomaticus eft, vel alios morbos, ut intermittentes, icterum, hepatidem, frophulam, fcorbutum, dyfenteriam, rachitidem, fequitur. Pedes et crura nonnunquam fub initium, faepius per morbi decurfum, tumefcunt. Tuffis ficca, frequens, et fpiritus difficilis aliquando brevi, poftquam morbus femet oftendit, interdum non nifi eodem inveterato longeque provecto, invadunt. Quinetiam haec figna magna anxietate ftipari confuerunt. Tuffis aegrotanti, fi pofituram horizontalem adhibeat, non parum moleftiae faceffit, fuffocationem faepe minitans fomnumque obrepere impediens. Sitis conftanter urget, et quo plus funt potae, plus fitiuntur aquae. Appetentia cibi non parum imminui incipit. Aegrotantem excruciant canalis alimentarii moleftiffima inflatio, et alia figna, quae vires concoctrices imminutas et depravatas effe teftantur. Urina ab initio morbi ufque parcius folito excernitur, et potioni, quae affumitur, pro rata parte minime refpondet. Morbo recens orto, fpeciem ejus, quae, fanitate fubftante, redditur, praefefe nonnunquam fert; fed plerumque craffa et coloratior evadit, et fedimentum lateritium deponit. Alvus
per

4 D E A S C I T E.

per totum morbi decursum astricta esse solet; quamquam exempla non defunt, ubi diarrhoea accedit. Ictus arteriarum naturalibus tardiores et debiliores in ple-
risque casibus sunt; aliquando vero frequentiores ma-
gisque inaequales. Constanter aret cutis, et aegrius e-
licitur fudor. Morbo pergente, tumor abdominis et
pondus magis magisque sentiuntur. Tumor, cum pri-
mum apparet, in totum abdomen aliqua ex parte dif-
funditur, sed plerumque in regione hypogastrica se e-
videntius ostendit. Gradatim vero per ventrem univer-
sum magis aequalis evadit. Distensio autem sensusque
ponderis, licet magna sint, positura corporis mutata,
nonnihil variant. Namque pondus in latere, cui in-
cumbit aegrotus, magis sentitur, dum, in adverfo, eo-
dem tempore, distensio aliquantum imminuitur. In
omnibus fere ascitae exemplis, per hoc morbi stadium,
fluctuatio aquae intus percipi potest, si chirurgus medi-
cusve uni lateri manum admoveat, et oppositum altera
leviter feriat. Interdum audiri potest. Quinetiam e-
andem sentire potest aegrotus, dum posituram in lecto
mutat. Ex hoc tempore, functiones naturales magno-
pere debilitantur, et vires miserando aegroto adeo con-
velluntur, ut muscoli semet contrahendi potestatem a-

misisse

DE ASCITE.

5

missæ videantur. Motum omnigenum averfatur aegrotus, et iners evadit. Ad somnum perquam proclivis est, qui tamen brevis est, et potius fatigat, quam reficit. Facies admodum pallescit, et corpus pro auctu tumoris emacrescit. Languor universus gravitatisque sensus invadunt. Rebus vero ita habentibus, progressus morbi modo tardior, modo celerior. Aliquando longum per spatium manet, dum vires vitales admodum imminui et debilitari videntur. Nonnunquam febris hectica, cui dolores regionis epigastricae gravissimi et lancinantes adjunguntur, aegrotum repente confumit. Aliis in exemplis, coma animique deliquium invadentia morbi vitaeque aegrotantis finem insperatum faciunt, dum signa diversa spem salutis promittere videntur, et tumores hydropici quotidie imminuuntur.

In hac ascitæ specie, quam depingendam curavi, humor hydropicus in cavo abdominis, non extra peritoneum, vel inter laminas ejus, congeritur.

DIAG.

DIAGNOSIS.

Morbi autem sequentes pro ascite nonnunquam haberi periclitantur, hydropes faccis inclusi, tympanites, tumores abdominis a graviditate, tumores ejusdem ab auctu cujuslibet viscerum pendentis.

1. *Hydropes faccis inclusi.*—Si hos ab ascite accurate fecernere velimus, progressus morbi et signa, quae in praesentia subsunt, diligenter considerata. In hydrope cujuslibet viscerum cavi abdominis sacco incluso, tumor sub initium certa parte circumscribitur, ubi aeger dolorem obtusum et tensionem plerumque sentit. Progressus hujusce morbi, quam ascitae, tardior est, tumor magis extrorsum vergit, et venter inter motus corporis diversos figuram minus mutat. Quinetiam spiritus non aequè difficilis est, dum aegrotus ambulat vel editiora ascendit, appetentia cibi minus imminuitur, sitis minus urget, facies vel corpus parum vel nulla ex parte emaciatur; urina quoque ad potionem, quae sumitur, quantitate propius accedit, et crura nisi tumor magnam molem sibi fuerit adeptus, oedemate non afficiuntur.

untur. Mulieribus per morbi decursum more et ordine solitis menstrua proveniunt. Quinetiam conceptionem nonnunquam faciunt, et pueros enituntur.

2. *Tympanites*.—Hunc ab ascite non difficulter, si animum ad signa examinanda curiose adjungamus, distinguere valebimus. Integumenta abdominis tympanite laborantium, in omni corporis positura, ex aequo distendi videntur; non pressurae facile cedunt, et vi superata spatio exiguo, pressura sublata, resiliunt, statumque priorem recuperant. Percussa, instar tympani vel aliarum membrarum animalium distensarum, sonant; nihil fluctuationis intus percipitur; tumor universus minus ponderis, quam e mole potuit sperari, habet, et sensus molestiae a nimia tensione ortus per spiritum e canali alimentario sursum deorsumve expulsam plerumque levatur.

3. *Tumores abdominis a graviditate pendentes*.—Hos autem ab ascite satis clare secernunt, menstruorum suppressio, nausea, quae mulieres per primos graviditatis menses solet infestare, mammae intumescences, corporis figura foetusque motus.

4. *Tumores*

4. *Tumores ejusdem ab auctu cujuslibet viscerum pendentes.*—Hi autem ab ascite per sedem partis laborantis et formam, per auctum tumoris multo tardiores, et per sonitus et fluctuationis defectum, facillime dignoscuntur.

C A U S A P R O X I M A.

Haec autem est duplex, vel *exhalatio adaucta*, absorptione integra, vel *absorptio*, exhalatione integra manente, *imminuta*, et effectus feminii causarumque excitantium, quae mox explicanda, conjunctus et manifestus.

S E M I N I U M.

Quaecunque tonum corporis imminuunt, et debilitatem igitur ei inferunt, ea omnia, quotquot sunt, mortales ad asciten proclives efficiunt. Hoc autem manifeste praestant evacuationes, praesertim sanguineae et serosae, nimiae; morbi antecedentes, ut febres intermittentes, dysenteriae, scarlatina, multique alii; vita sedentaria,

D E A S C I T E . 69

taria, quae vigori corporeo inimicissima est, conclavia, in quibus degitur, non satis spatiosa, et aëri non satis pervia, diaeta parca, aquosa minusque generosa, liquores spirituosi nimis liberaliter adhibiti, qui viribus suis sedantibus ventriculum magnopere debilitant, et obstructions hepatis progenerant; usus omnium narcoticorum, ut opii, theae, coffeae, immodicus, qui forsitan in causa est, cur tanta hodiernorum multitudo hoc morbo conflictari soleat. Hanc ob causam, ascitae patientes sexus foemineus, in quo debilitas potissimum dominatur, senectus incurva, tremula, debilis; pueritia, quae nondum tantum virium, quantum morbo venienti occurrere potest, sibi adepta est; constitutionem corporis phlegmaticam, et solida nimis laxa et debilia habentes, bibaces et helluones.

C A U S Æ E X C I T A N T E S .

Ut causa morbi proxima duplex est, sic hae duae sunt, quae exhalationem nempe adaugent, quaeque absorptionem imminuunt. Quae prius praestant, ea sequuntur :

+

B

A. Om-

A. Omnia sanguinis venosi reditui obfistentia.

a. Obftructiones,

aa. Pulmonum,

bb. Cordis,

cc. Hepatis.

b. Pofitura corporis,

c. Plenitudo venofa univerfa, facta,

aa. Menftruis fuppreffis,

bb. Haemorrhoides fuppreffa,

cc. Evacuationibus ferofis fuppreffis.

d. Venae fingulares obftructae,

aa. Concretionibus venarum polypofis.

bb. Compressione, facta,

α. Tumoribus tunicarum,

β. Tumoribus partium venis vicinarum,

αα. Schirro,

ββ. Steatmate,

γγ. Mole uteri gravidi,

δδ. Mole aquae in afcite.

B. Excernentia humorum tranfitui obftantia.

C. Impetus sanguinis in arteriis adauctus,

a. Violentia.

D E A S C I T E. II

a. Violentia externa, ut in distentionibus et contusionibus,

b. Febre.

D. Exhalantium relaxatio,

a. In paralyfi,

b. In atonia universa, ut in chlorosi et cachexia.

E. Partes sanguinis aquosae pro rata ratione adauctae,

a. Quantitate in ventriculum recepta vel a superficie absorpta,

b. Partibus aquosis ob excretiones interpellatas retentis,

c. Partibus crassioribus detractis,

aa. Globulis rubris et glutine in haemorrhagiis,

bb. Glutine in evacuationibus ferosis et purulentis,

d. Defectu potestatum assimilantium.

F. Ruptura lymphaticorum.

G. Ruptura vesicularum et saccorum.

Quae

Quae posterius faciunt, ea huiusmodi sunt:

1. Venae obstructae in partibus, quae vasis lymphaticis absorbentibus destitutae esse videntur, ut in cerebro.

2. Obstructio systematis lymphatici,

a. Glandularum conglobatarum,

b. Lymphaticorum ipsorum in decursu.

3. Paralyfis absorbentium.

Proximum autem est, ut rationem, qua causae supra comprehensae in corpus agant, et hydropem progenerent, exponere aggrediamur.

Quantum effusionem adauctam spectat, ea vel ab auctu humoris, qui vulgo exhalat, nimio, vel a ruptura vasorum, quae liquores serofos vel aquosos vehunt, vel saccorum, qui eosdem continent, proficisci valet. Exhalatio autem consueta causis variis, praesertim omnibus, quae reditui sanguinis venosi a vasculis corporis extremis ad dextrum cordis ventriculum libero obsist-

unt,

ant, potest augeri. Obstacles vero hujusmodi transi-
tui sanguinis ex arteriis in venas libero faciliq[ue] adver-
sando agere videntur, eo vim sanguinis arteriosi in ex-
halantibus, et igitur quantitatem humoris, quem effun-
dunt, augmentia. Idem praestare valent certa, quae
cursum sanguinis venosi afficiunt, ut quaedam dextri
ventriculi cordis ipsius conditiones, quae eundem quan-
titem sanguinis usitatam a vena cava accipere impedi-
unt; obstructions vasorum pulmonum, vel substantiae
aliae ea tanta, ut circuitui sanguinis in illis obstitatur,
pressura afficientes; unde ventriculus dexter semet ex
toto evacuare, et tantum sanguinis, quantum, valetu-
dine commoda substante, solet, a cava recipere nequit.
Ita polypus dextri ventriculi cordis, et valvulae tricuf-
pides in substantiam osseam mutatae, hydropem movere
repertae sunt. Obstructions hepatis quoque hydro-
pem, ne sanguis per venam portarum ramosque ejus
numerosos adductus, id libere ingrediatur cavendo, fre-
quenter excitant. Et si hoc viscus, quamlibet ob cau-
sam mole adaugeatur, venam cavam pressura afficere,
et ita hydropem eodem modo, quo obstructions cordis
et pulmonis eum movere consueverunt, progignere potest.

Tumor

Tumor ab auctu hujuscemodi proficiscens gradatim crescit, viribus causae obstruentis pro rata ratione respondens, licet omnia reliqua corporis organa sanitate solita et naturali fruantur. Affectus lienis in cadaveribus eorum, qui vivi hydropes fuerant conflictati, incisis semet in conspectum dederunt; utrum vero hydrops ab illis necne unquam oriatur, nondum compertum habetur. Non improbable tamen est, vitii aliorum viscerum adjunctos, ut aqua in cavum abdominis effundatur, facere posse. Quinetiam certa corporis positura exhalationi nimiae plane favet. Namque, corpore erecto, alta sanguinis columna, quam aorta et vena cava inferior continet, ramos vasorum, quae sanguinem revehunt, minores premit, et reditum sanguinis ab iis difficiliorem efficit, quod, libero itinere ex arteriis in venas sanguini negato, ut pars sanguinis serosa vel tenuior e ramulis arteriarum lateralibus in cava effundatur, facit. Hoc potissimum, vi circuitus debilitata, incidere solet.

Insuper, plenitudo venarum universa exhalationi morbidae non inimica est. Hanc plerumque faciunt evacuationes, quibus corpus longum per tempus insueverit, suppressae, ut menstrua, haemorrhoids, et quaelibet serosae.

rosae. Si hae plenitudinem nimiam moveant, et haec aliquo systematis conamine venam cavam inferiorem versus dirigatur, plus minusve effusionis, reditum sanguinis a vasculis extremis, ut supra fuit positum, retardando, faciet. Hydrops vero a causa hujuscemodi raro fuit profectus; et, cum hinc ortus esse videtur, ratio, cur morbum suppressioni ipsi potius, quam plenitudini inde natae, tribuamus, forsitan non deest.

Praeterea, venae singulares obstructae exhalationem adaugent. Ita polypi in cavo venae, vel tumores in tunicis ejus formati, transitum sanguinis per eam liberum impediunt, hydropem fecerunt. Causae vero frequentissimae sunt eae, quae compressione agunt, ut tumores venis non proprii, sed extra eas siti, schirri, steatomata, magnitudo uteri in gravidis, molesque humoris in ascite; namque hae omnes, reditui sanguinis libero ad dextrum cordis ventriculum resistendo, exhalationem adaugent, et ita hydropem procreant.

Eundem effectum edere consueverunt excernentia, transitui humorum aegre cedentia. Praecipuae autem ex excretionibus, quae hoc modo impediuntur, sunt per-
spiratio

spiratio et urina. Si frigus corpori, praesertim ante calefacto, applicetur, talis superficiei ejus constrictio potest inferri, qualis hosce liquores excerni non patietur. Rebus vero ita se habentibus, pars sanguinis aquosa superflua ex arteriis exhalantibus in aliqua cavorum exprimetur, et tumores in iis hydropicos faciet.

Insuper, impetus sanguinis in arteriis adauctus hydropem creare potest. Cursum autem sanguinis concitare solet violentia externa, ut in distentionibus et contusionibus, et febris. Hae causae vero, cum impetum sanguinis adauctum semel dederunt, ut sanguis exhalantia, quae vasis sanguinem rubrum vehentibus continuantur, majore violentia ingrediatur, et quantitas humoris vulgo exhalantis insolita igitur in cava diversa elabatur, faciunt. Monroius celebris, alique scriptores medici, exempla hujuscemodi memoriae produnt. Aegrotus unus in nosocomio Sancti Georgii hydropem, quo laboravit, distensionem carpi tribuit; et forsitan res ita sese habuit.

Non raro quoque exhalantium relaxatio morbum, quem exequimur, facit. Hanc autem exhalationis adauctae

auctae causam admodum frequentem esse testantur membra paralytica, quibus laxitatem hujusmodi inesse facile suspiceris, tumoribus serosis vel oedematosis saepe laborantia. Caeterum, exemplum actionis et potestatis hujusce causae multo magis insigne, et frequens semet in atonia vel debilitate systematis universa ostendit. Namque, cum vasa sanguifera non viribus satis magnis agunt, humores magis aquosi evadunt, et ostia arteriarum exhalantium, plus justo debilitata, nimiam humoris quantitatem emittunt, dum vasa lymphatica absorbentia, pro rata parte relaxata, non tantum ejusdem, quantum solent et debent, imbibunt. Morbum autem ab hac causa, de qua in praesentia agitur, proficisci hinc cogi et effici potest, quod hydrops causas potenter debilitantes, quales sunt febres continuae et intermittentes, quae aegrotantes diu exercuerunt, evacuationes nimiae, chlorosis, syphilis, vita iners sedentaria, diaeta tenuior et aquosa, et ebriofitas, unde eum saepe oriri notat sagacissimus Sydenhamius, adeo constanter subsequitur.

Partes itidem sanguinis aquosae praeter consuetudinem adauctae hydropem progignunt. Causae supra e-

†

C

numeratae

numeratae morbum, licet nulla abundantia humoris ferofi infueta vasis fanguiferis infit, movere poffunt; fed certius movebunt huic adjunctae. Hanc autem facere poteft quantitas aquae nimia et infolita, forma potionis in corpus invefta. Si haec magna ex parte intus retineatur, vel quod excernentia non eam tam cito, quam ingefta fuit, e corpore rurfus expellere poffunt, vel quod caufis quibufdam fortuitis, ut frigore eadem constringente, obturantur, viam fibi per exhalantia interna in aliqua cavorum patefaciat, et hydropem excitet necesse eft. Quinetiam admodum probabile eft, hunc morbum aqua per lymphatica cutanea ab aëre abforpta multum augeri poffe, praefertim ubi habitus corporis relaxatus eft, et circuitus fanguinis in superficie elanguet.

Quinetiam partes fanguinis aquosae iusto auctiores evadent, fi humores, qui vulgo foleant excerni, ob aliquam caufam in corpore detineantur. Igitur affirmatur, mortales aëri frigido et humido objectos, ut Bata-viam aliasque regiones paludofas tenentes, hydropi pateret. Praeterea dicitur, fecretionem urinae interpellatam

tam magnave ex parte diminutam eundem creasse. Exemplum hujus luculentum praebet ischuria renalis, ubi serositas, in vasis sanguiferis retenta, in nonnulla e cavis fuit effusa, morbumque movit.

Auctum partis sanguinis aquosae morbidum quoque faciunt, partes crassiores per largas sanguinis evacuationes, five spontaneas five ab arte petitas, detractae. Evacuationes autem hoc genus, magnam globulorum rubrorum et glutinis, quae potissimum ne serum e vasis rubris elabatur cavent, quantitatem demendo, serum e vasis exhalantibus copiosius effundi sinunt, et non raro in causa, cur hydropes invaserint, fuerunt.

Vix quoque dubitari potest, quin fonticuli largiores et diuturni, per evacuationes quas faciunt serosas et purulentas, magnam glutinis sanguini quantitatem auferre, et eundem effectum edere valeant.

Auctum denique partis sanguinis serosae nimium facere potest vitium potestatum ventriculi, et aliorum organorum concoctricium et affimilantium; unde fit, ut
alimenta,

alimenta, quae sumantur, non rite digerant, et quantitatem globulorum rubrorum et glutinis debitam inde oriri prohibeant, dum supplementum partibus aquosis etiamnum praebent, eas reliquis majores reddunt, et ut ex vasis exhalantibus copiosius profundantur faciunt. Hoc modo hydropem exponimus, qui chlorosin toties comitatur. Sub initium per colorem totius corporis pallidum semet constanter ostendit, qui sanguinem rubrum deficere manifeste demonstrat, quod hoc in morbo nulli alii causae, quam concoctioni et assimilationi parum perfectis, tribui potest.

Hae sunt causae exhalationis adauctae diversae, et pro fonte praecipuo, unde hydrops profluat, haberi possunt; sed memoria semper tenendum est, effusionem ruptura lymphaticorum factam effectum omnino eundem edere posse. Non parum quidem probabile est, rupturam lymphaticorum, a distentionibus, musculis vicinis pressura violenta affectis, vel tumoribus induratis ductum thoracicum * comprimentibus ortam, effusionem

* Vide Dr R. Mortonii *Phisiologia*, ubi casum hydropis ascitae

nem et hydropem facere posse. Insuper, exempla non defunt, ubi renes, ureteres, et vesica urinifera rupta vel erosa, hydropem, urinam in cavum abdominis effundendo, excitaverunt. Nihil vero causae esse videtur, cur credamus casus hujusmodi aequae, ac nonnullis auctoribus placuit, esse numerosos.

Exhalationem denique praeter naturam augere potest ruptura vasorum et faccorum. Si haec humorem, quem continent, in quodlibet cavum, ubi ab initio usque non extiterint, effundant, hydropem facere poterunt. In vol. v. et art. 64. Tentaminum Medicorum Edinensium casus ascitae refertur, qui ab hydrope facco incluso abdominis rupto fuit profectus. Alia quoque exempla memoriae tradita sunt, ubi ductus thoracicus ruptus hydropem fecit.

Aborptionem autem imminuunt venae partium, quae
abfor-

lacteï depingit, qui, cadavere inciso, a compluribus largis tumoribus induratis pone tracheam arteriam sitis, proficisci repertus est, qui ductum thoracicum prope venam subclaviam aequae compresserunt, ac si ligatura ei fuisset injecta, et haud dubie rupturae quarundam e venis abdominis lacteis causa fuerant.

absorbentibus lymphaticis non instructae esse videntur, ut cerebri, obstructae. Si vero ex analogia liceat judicare, nihil, quo minus cerebrum humanum aequè ac aliae systematis partes, vasa lymphatica absorbentia habeat, obstare videtur; praesertim cum in cerebro piscium frequenter fuerint visa.

Idem praestare fertur systematis lymphatici, ut glandularum conglobatarum, vel lymphaticorum singularium in aliqua sui decursus parte, obstructio. Utrum vero haec hydropem necne possit movere, nisi aliis causis fuerit adjuncta, admodum dubium esse videtur. Namque ramuli lymphaticorum frequentes inter sese anastomoses faciunt; et igitur minime probabile esse videtur, obstructionem unius, vel etiam complurium eorum, absorptionem, qua fines eorum funguntur, multum interpellare posse.

Eundem effectum edit paralyfis absorbentium. Non improbabile esse videtur, absorptionem, ob tonum amissum fines lymphaticorum afficientem, non tantum imminui, sed etiam ex toto cessare posse. Haec autem

toni jactura ab eadem debilitate universa, quae exhalantium laxitatem facit, oriri potest. Igitur cum lymphatica, sine certo toni vel potestatis activae gradu, muneribus rite fungi nequeant, non parum perspicuum esse videtur, hanc absorptionem imminutam ad hydropes excitandos multum non raro conferre, cum medicamentis, quae actione absorbentium movenda agere videantur, saepe tollantur.

R A T I O S Y M P T O M A T U M.

Praecipua eorum tantum explicare conabimur, quae sunt pallor faciei totiusque corporis, cutis ficca, sitis adaucta, febris, appetitus imminutus, urina parca, spiritus difficilis, tussis, pulsus arteriarum variantes, tumores artuum inferiorum, dolores abdominis excruciantes.

1. *Pallor faciei totiusque corporis.*—Hic in hydrope semet non ostendere non potest, cum humores omnigeni
magis,

magis, quam sanitate substante, aquosi sint, cumque concoctio et assimilatio magnopere imminutae praeparationi sanguinis boni et rubri plane et evidenter obfistant. In omni hydrope, qui chlorosin comitatur, hic pallor semet insigniter ostendit.

2. *Cutis sicca.*—Cutis autem hydrope laborantium aliter sese habere nequit, cum maxima materiae perspirabilis, qua cutis in sanis solet humectari, pars ad cava corporis diversa impetu magno feratur. Hunc cursum vero introversum forsitan facit spasmus vasculis cutis extremis illatus.

3. *Sitis adaucta.*—Si ullo tempore ullove in morbo cursum humorum inusitatus ad partem singularem fit, reliquae, pro rata ratione, ficciores evadant necesse est. In morbo autem, quem exequendum susceperimus, ubi summus humorum tenuiorum et aquosorum impetus cava interna versus fit, quidnam vasis exhalantibus oris fauciumque excernendum relinqui potest? Causa igitur fitis, quae tantum molestiae aegrotantibus facessit, per se adeo manifesta est, ut plus explicationis non videatur desiderare.

desiderare. In diabete non minus urget, et ab eadem causa proficiscitur.

4. *Febris.*—Haec a causis diversis potest oriri, ut a distensione nimia per magnam humoris collecti molem facta et dolore inde oriente, qui interdum, praesertim morbo provectiore, admodum acutus est, et igitur ad febrim symptomaticam movendam plurimum accommodatur; vel ab aliqua humoris effusi, qui plerumque non parum acris est, parte rursus absorpta et humoribus circumcumeuntibus admista, quae systema magnopere irritare, et febrim hecticam, vel etiam putridam, concitare potest.

5. *Appetitus Imminutus.*—Cum appetentia cibi a tono et contractilitate ventriculi justis et naturalibus manifeste pendeat, cumque summa totius corporis debilitas hoc in morbo evidentissime dominetur, non est cur miremur, dyspepsiam in omnes, qui hydrope colluctantur, invadere. Quod appetitum imminutum a debilitate, quae hoc in morbo adeo manifesta est, pendere demonstrat, est hoc, quod quo magis vires corpori convellun-

+

D

tur,

tur, eo magis appetitio cibi imminuitur. Quomodo vero res aliter sese habere potest, cum universae corporis debilitati maceratio accedat, quam omnia abdominis viscera, et ventriculus in reliquis, ab aqua hydropica constanter accipiunt.

6. *Urina parca.*—Hanc nonnulli auctores renibus obstructis vel compressis tribuunt. Caeterum impetui forsitan humorum adaucto, qui cavum abdominis versus hoc in morbo constanter fit, potius referenda est, qui in causa est, cur quantitas humoris serosi multo minor ad renes devehatur, et secretio urinae igitur parcior evadat. Quod signum, quod exponimus, ab hac causa pendere demonstrat, est hoc, quod diarrhoea et dysenteria secretionem urinae imminuere consueverunt.

7. *Spiritus difficilis et tussis.*—Si difficultas spirandi sub initium morbi semet ostendit, a debilitate totius systematis, vel muscutorum et organorum quae respirationi inserviunt, oriri potest. Stadiis vero morbi proVectioribus, a quantitate aquae abdominis nimia plerumque proficiscitur, quae, diaphragma sursum pellendo, cavum
thoracis

thoracis imminuit, et, ne rite expandatur, cavet. Ita sanguis, praeter consuetudinem, in pulmonibus accumulatur, vesiculae aërierae aliqua ex parte comprimuntur, et respiratio molestissima et difficillima evadit. Pulmonibus vero hoc modo irritatis, tussis non oriri non potest.

8. *Pulsus arteriarum variantes.*—Hic morbus longum spatium plerumque habet, et corpus admodum diverse per decursum ejus afficitur. Sub initium parum mobilitatis ostendit, et ictus arteriarum igitur, hoc tempore, languidiores naturalibus et debiliores sunt; morbo vero longius provecto, admodum irritatur, et doloribus gravissimis excruciat; idcirco pulsus frequentes et inaequales, per hoc morbi stadium, esse reperiuntur.

9. *Tumores artuum inferiorum.*—Hi, morbo recente, a debilitate totius systematis arteriosi profluere solent. Cum vero sub morbum extremum accedunt, a venae cavae inferioris venaeve iliacae compressione pendent, quae reditum sanguinis liberum non impedire non potest. Hanc ob causam, partes sanguinis tenuiores in ra-

mos

mos arteriarum exiles vi insolita impelluntur, et ex his rursus in telam artuum inferiorum cellulofam elabuntur.

10. *Dolores abdominis excruciantes.*—Hi mortem plerumque antecedunt, et ab integumentis abdominis per molem aquae nimis distensis, vel visceribus diversis per acrimoniam ejusdem forsitan inflammatis aut eros, plane evidenterque proficiscuntur.

EVENTUS MORBI.

Finis ascitae ex aequo faustus, ac anasarcae, haec ob rationes non sperandus; quod causa morbi non tam manifesta est, et non tam facile tollitur, quod morbus locum internum tenet, quod aqua, quae cavo abdominis continetur, non aequae facile absorbetur, ac ea, quae in telam corporis externi cellulofam diffunditur.

Praefagia autem de morbi exitu, quae quidem saepe non parum incerta sunt, a diversis, ut causa morbi et spatio,

spatio, quod jam habuerit, signis, aetate, viribus habituque aegrotantis corporeo, sunt deducenda.

Si morbus nullum alium antecedentem exceperit, si non longe fuerit progressus, si aegroto non multum aetatis adhuc accefferit, si vires ei nondum convulsae sint, si viscera sana esse videantur, et nulla obstructionis signa ostendant, si aqua non magna copia sit accumulata, si non acris et putrida evaserit, si aeger febre careat, si spiritus difficilis, tussis, et fitis non accefferint, spes salutis non parva affulget. Si vero, contra, aegrotus ad senium vergat, si, vel ob structuram corpoream congenitam, vel ob morbos praecedentes, debilis sit, si morbus ab obstructionibus viscerum fixis proficiscatur; si febris, fitis, spiritusque difficilis invaserint; si magna humoris ferofi quantitas in cavum abdominis confluxerit, et jam vitiata et corrupta sit, cavum, quo continetur, magno-pere distendens; si ad medicamenta idonea fuerit decursum, et morbus iis nulla ex parte videatur parere, sed quotidie magis magisque gravis evadit, parum nihilve omnino causae est, cur aegrotum ad sanitatem unquam reductum iri speremus. Si dolores abdominis

lanci-

lancinantes graviter urgeant, ad extrema jam ventum esse testantur. Si crura pedesque sub initium tumescant, finem morbi malum fore portendunt. Ascites diffusus totumque abdominis cavum replens magis, quam sacco inclusus, metuendus; namque hic multos per annos saepe manet, functiones diversas non multum impediens, corpus nullo magno incommodo afficiens, aegrotum ante diem non rapiens. His de prognosi traditis, nunc animum ad curationem morbi attendamus necesse est.

R A T I O M E D E N D I.

Consilia autem ascitae medendi tria esse videntur:

I. Causas remotas tollere.

II. Humorem serosum jam collectum evacuare.

III. Tonum systemati reddere.

Quantum

Quantum ad *consilium primum* attinet, quaecunque hydropem movere solent, ea omnia diligenter cavenda. Si quaelibet ex iis etiamnum agere pergant, iis quamprimum occurratur. Si intemperantia vel inertia, exempli gratia, morbum fecerit, et factum adhuc augeat, ab iis in posterum abstineatur, et ratio victus ex toto mutetur.

Quae *consilio secundo* respondent, ea sunt prius aquam e cavo abdominis per paracentesin ■ protinus emittere; deinde certas excretionem serosas excitare, quo absorptio in cavo, ubi humor hydropicus continetur, exfusciatur, humor aquosus absorbeatur, et in massam circum-euntem devehatur, et tandem per unam pluresve e communibus excretionibus e corpore expellatur.

Quantum paracentesin spectat, quibusnam exemplis potissimum accommodetur, scriptores medici nondum statuerunt; namque alii pro remedio utili habent, dum alii eam mortem accelerare contendunt. Non ambigi potest, quin tuto, et interdum, ut mihi persuasum est, cum successu prosperrimo, adhiberi possit. Exemplum etenim pueri, octo annos aut circiter nati, probe remi-

niscor,

niscor, qui, cum aliquamdiu ascite laboravisset, operatione paracentesis, ex toto sanatus est. Decem anni ex operatione instituta jam elapsi sunt, et puer, potiusve juvenis, valetudine commodissima adhuc fruitur. Vir illustrissimus Meadius duo exempla memoriae prodit, quae per hanc operationem peractam sublata sunt, et morbus nunquam rediit. Unum ex exemplis fuit foeminae, quae, post decem menses, puerum enixa est. Igitur in primis probabile est, non parum fructus ex hac operatione frequenter percipi posse, praesertim in casibus, qui non ab ulla viscerum obstructione pendent, et in quibus aegrotus adhuc junior est, et bono corporis habitu, sine multa debilitate, fruitur. Si in casibus hujusmodi curatio jucunda et diuturna non fit, plus loci saltem actioni medicamentorum parabit, quae forsitan postea effectum certiores edent. Si morbus ab auctu quorumlibet viscerum, ut hepatis male affecti, abscessu ventriculi, et habitu corporis depravato proficiscatur, ad eam minime confugiatur, quod nihil praesidii fere inde sperandum, et aqua post eam multo celerius, quam ante, increfcet, donec medicamenta diu multumque frustra fuerint adhibita. Si modum optimum, quo

quo haecce operatio perfici possit, et cautelas, quae eam spectent, necessarias discere velis, opera chirurgorum, potissimum viri accuratissimi Benjamin Bell, ad eas necesse est.

Quae humorem jam collectum per excernentia efficacissime evacuant, ea sunt emetica, purgantia, diuretica, sudorifica, fialagoga.

1. *Emetica*.—Cum vomitus spontaneus absorptionem in partibus hydrope affectis nonnunquam excitaverit, et igitur aquam hanc tenentem elicuerit, non alienum esse videtur conjicere, vomitionem arte motam idem esse praestituram. Ad eam igitur summo cum commodo saepe fuit decursus. Alii alia emetica, ut huic consilio optime accommodata, laudarunt. Valentiora sunt vinum antimoniale, turpethum minerale, tartarum emeticum, mitiora ipecacuanha, scillae, &c. Doses horum largae adhibeantur oportet; quoniam actio fibrarum hydrope laborantium laxarum minimeque mobilium non facile ciatur. Cautè tamen, praesertim in illis, qui ad haemorrhagias, lethargum, aut apoplexiam proclives sunt, aut dyspnoea laborant, dandae.

†

E

2. *Purgan-*

2. *Purgantia*.—Haec in duas classes, valentiora et mitiora, dividi possunt. Ad haec saepius, quam ad reliqua evacuantia, quorum mentionem fecerimus, decurrerunt medici, et forsitan omnibus aliis jure anteponuntur, quoniam humores serofos copiosius potentiusque evacuant. Non pauci quidem auctores, quibus summa fides merito habenda, se multa hydropis exempla, quae purgantibus solis paruerint, et ab iis ex toto fuerint depulsa, vidisse referunt.

a. *Drastringa*.—Ad haec confugere plerumque coacti fuerunt medici. Horum autem praecipua sunt, elaterium, gambogia, scammonium, helleborus, jalapium, diversa e mercurio praeparata, vel sola, vel aliis purgantibus adjuncta. Haec tartaro emetico admista saepe prodesse vidi.

Haec autem, cum vires eorum stimulant in alias corporis partes facillime diffundantur, ad absorptionem excitandam efficacissima esse probabile est; quatenus vero eorum humores serofos copiosissime evacuent, apud medicos nondum convenit, quoniam omnia exemplis

plis in diversis plus minusve profuerunt. Quaecunque eorum adhibebuntur, tam saepe, quam vires aegroti poterunt ferre, repetantur. Si aquam evacuant, plurimum profunt; si vero hoc non praestant, in usu eorum minime perstari debet, quoniam nihil aliud omnino quam aegrotanti vires convellunt, dum ad morbum depellendum nulla ex parte conferunt. Sydenhamius sagacissimus, ut usu eorum, in iis qui perquam debiles sunt, et in mulieribus quae ad hysteriam proclives sunt, abstinenceatur suadet. Quinetiam cavendum est, ne inflammationem moveant.

b. *Mitiora*.—Hujusmodi sunt cassia, manna, pruna, tamarindi, et similia. Haec vero omnia nihil aliud fere quam faeces evacuant, et igitur in casibus hydropicis parum profunt. Ad chrystallos tartari quoque nuper decursum fuit, qui, dosibus amplioribus dati, et frequenter reiterati, nonnunquam plurimum juverunt. De his vero sub classe medicamentorum sequente fusius differetur.

3. *Diuretica*.—Cum renes naturalem magnae humoris aquosi, qui in vasis sanguiferis comprehenditur, parti exitum praebeant; cumque excretionem renalem ad magnum gradum usque augere aequae, ac quodlibet aliud, ad absorptionem in partibus hydropicis movendam accommodari videatur, hoc ipso consilio in curatione hydropis varia diuretica adhibita, et summis laudibus elata fuerunt. Ad ea, potissimum morbo provectiore, confugerunt medici. Hoc commodum sibi proprium habent, quod aegrotum multo minus, quam quaelibet alia medicamenta quae fumi possunt, debilitant, et per spatium temporis longius, sine ulla intermissione, adhiberi possunt. Hoc quidem magnopere dolendum est, quod nulla eorum satis certo agunt, nec, cur modo optime cedant, modo nihil omnino in morbum possint, adhuc compertum habetur. Igitur, si unum incassum fuerit adhibitum, ad aliud decurratur.

Diuretica autem salina et acria: Illa sunt chrySTALLI tartari, et sales alkalini.

a. *Chryſtalli Tartari*.—Hi nuper multum, ut diureticum, in exemplis hydropicis fuerunt adhibiti, et morbum, uti accepi, poſtquam multis medicamentis acribus non paruerat, ſaepe depulerunt. In Noſocomio Regio Edinenſi votis Medicorum, quod pro certo novi, non raro reſponderunt; et igitur merito in magno honore ſunt. Unum exemplum mulieris perquam inſigne fuit, quae curae viri illius excellentiſſimi Doctoreſ Hope demandata ingentem urinae quantitatem paucis diebus excrevit, et ad ſanitatem brevi ex toto fuit reducta. Hoc ſemper memoria teneatur, largiter dilutos ſumi debere, quod vis eorum diuretica tantum inſigniter ſeſe offendit, cum ex magna aquae quantitate ſolvuntur: Si hoc negligatur, ſecretionem urinae non potenter adaugent.

b. *Sales Alkalini*.—Hi ſaepe fuerunt adhibiti, et in variis exemplis urinam efficaciter moverunt. Meo vero iudicio, cremori tartari poſthabendi ſunt; quod, ſi diu in uſu eorum perſtetur, fermentationem ſepticam, febrim, ſitim, et multa alia ſigna magnopere augere periclitantur. Multa alia e ſalinis excretionem urinae auctiorem efficiunt; ſed limites, quibus diſſertatiuncula huiusmodi

jusmodi circumscribenda, angusti ea silentio praetereamus monent. Et de iis quidem fusc dicere minime necessarium est, cum supra posita potestatem diureticam majorem, quam reliqua, plane habeant.

Diuretica acria sunt scillae, colchicum autumnale, allium, cantharides, digitalis, nicotiana, opium.

a. *Scillae*.—Hae in curatione hydropis magnam sibi famam compararunt. Vir eruditus Dr Mead, de diureticis verba faciens, ea, quorum partem scillae faciunt, efficacissima esse affirmat. Quacunque vero forma adhibeantur, si eas fluxum urinae adaugere velis, ea dosi idonea esse videtur, quae non nauseam, saltem diuturnam, movere valet. Substantiae diversae iis fuerunt adjunctae, quae eas ventriculo gratiores efficerent. Vir ingeniosus, Dr Duncan, extractum gentianae hoc optime praestare contendit. Scillas cum mercurio sub forma mitissima salina conjunctas laudibus maximis extulerunt nonnulli medici.

b. *Colchi-*

b. *Colchicum Autumnale*.—Hoc medicamentum in praxim medicam a viro celebri Storck, medico Vienne[n]si, primum fuit inventum. Tredecim casus refert, quorum novem hoc medicamento ex toto sanati fuerunt, quatuor reliqui levati. Id forma oxymellis, quod modo sequente compositum est, adhibere consuevit.

℞. Rad. colchic. autumn. rec. in taleolas sect. ʒi.

‘ Acet. vin. ℔. i. digere per 48 horas in phiala,
‘ et cola; et dein ℞. colatur. ℔. i. mellis puri ℔. ij.
‘ misce, et coque leni igne ad mellis spissitudinem, agi-
‘ tando cochleari ligneo.’

Hocce oxymel a drachma una bis terve de die ad duas drachmas quater de die dare solitus est. In usu ejus a duabus ad sex septimanas persistabatur. Vim diureticam fortem habuit. Dr Vize, in dissertatione sua inaugurali, idem medicamentum in Nosocomio Regio Edinens[i] duobus aegrotis ad quatuor uncias singulis diebus datum esse, et eos ex toto sanasse affirmat. Si vero e diversis ejus, quae a diversis medicis fuerint facta, periculis liceat judicare, remedium anceps etiamnum esse videtur.

c. *Allium*

c. *Allium*.—Nuclei hujus ex oleo intingi et integri devorari debent. Multis in exemplis ad secretionem urinae promovendam, et ad hydropem curandum, contulisse dicuntur.

d. *Cantharides*.—Ad has confugiamus a medicis saepe suadetur, quoniam in renes agunt, eosdem stimulant, et ita secretionem urinae intendunt. Dosis vero earum rite administrare difficile est. Largis quantitatibus sine periculo nequeunt adhiberi.

e. *Digitalis*.—Hoc remedium nuper magnopere fuit laudatum, et, uti bene novi, cum successu prosperissimo adhibitum. Quae forma ejus in usu communi est, ea est hujusmodi infusum. Duae foliorum drachmae una aquae libra macerantur. Nonnulli quatuor uncias duabus aquae libris adjunxerunt. Radix ejus quoque sub forma decocti fuit adhibita *. Quocunque

vero

* Formula subsequens a viro illustri Doctore Parsons, medico Oxoniensi, qui fato nuper concessit, adhiberi consuevit.

R.

vero modo ea utemur, a quantitibus exiguis incipendum est, et eas, prout ventriculus aegroti ferre valuerit, gradatim augendum, quoniam doses magnae constrictionem spasmodicam thoracis, quae nonnunquam morte finitur, ingratham progignunt.

f. *Nicotiana*. -- Ufus hujusce plantae, formulis diversis, ab ingenioso Doctore Fowler, medico Staffordiensi, nuper multis laudibus fuit ornatus *. Eam interne,

†

F

non

R. Rad. Digitalis unc. i. coque ex aquae purae lib. ifs. ad lib. i.
R. Colaturae unc. vii. Aq. Junip. unc. i. Confect. Cardiac. drach. ii.
Mice, fiat decoct. cujus sumantur cochlearia ii ter quaterve die ex commodis intervallis, sensim augendo doses ad cochl. iii. quatuorve, si id bene tulerit ventriculus.

Quinetiam vir celebris ait, decoctum, hoc modo paratum, ad ullam quantitatem usque sumi posse. In iis vero, qui anasarca, quam in iis qui ascite laborant, plus prodesse notat.

* Nicotianam forma infusi et tincturae adhibet vir ingeniosus. Formula illius subsequitur. R. Fol. siccat. Nicotian. Virgin. unc. i. aq. bullient. lib. i. Macera per horam unicam in vase clauso, in balneo

Mariae

non tantum tuto, sed ut remedium utilissimum et efficacissimum, praesertim ut diureticum in hydropo potentissimum, adhiberi posse contendit. Ab eo adhibita in hydropem plurimum posse reperta est, ut exempla multa, quae referenda curaverit, evidenter demonstrant. Secretionem urinae potenter et movit et adauxit, et hoc semper certius praestitit, si prius plus minusve vertiginis, aut nauseae, excitavit. Duas horas aut circiter ante prandium, et sub tempus cubitum eundi, commodissime dari notat vir accuratus.

Ex quo haec conscripsi, duo exempla in Nos. Regio
Edinenfi

Mariae posito; deinde hujus infusi uncias quatuordecim exprime, et colaturae adde spiritus vinosi rectificati uncias duas, ut melius conservetur. Formula hujus vero sic sese habet. R. Fol. siccat. Nicotian. Virgin. unc. i. Spiritus vinosi tenuioris lib. i. Digere per dies quatuor, et cola; Vid. Fowler's Treatise, p. 61.

A guttis infusi 60, in exemplo adulti, incepit, dosin ad 125 gradatim adaugens. Duas hujusmodi doses quotidie dedit. Centum guttae tincturae 125 infusi adaequarunt, plus vertiginis nauseaeque moventes.

Edinenſi vidi, in quibus infuſum nicotianae a viro claro Doctore Hamilton fuit datum. Una ex aegrotantibus, quanquam ſex menſes morbo laboraverat, ſpatio novem dierum reſtituta eſt. Octoginta guttae bis de die fuerunt adhibitae, et effectum omnino eundem, ac in caſibus a Doctore Fowler relatis, ediderunt. Altera aegrotantium plane convaleſcit.

g. *Opium*.—Effectus opii, ut medicamenti diuretici, non ſatis accurate fuerunt notati; namque non tantum perſpirationem, ſed alias quoque ſecretiones, praefertim excretionem urinae, evidentiffime promovet. Rem ita ſeſe habere teſtatur exemplum ſubſequens. Aetate ſuperiore ad mulierem, loco honeſto natam, quae annum aetatis trigeſimum nondum attigerat, arceſſitus fui. Longum per ſpatium aſcite laboraverat, et varia medicamenta, tumore abdominis non imminuto, ſumpſerat. Ad operationem paracenteſis decurſum eſt, et quantitas humoris ſeroſi non parva extracta eſt. Licet vero diverſa medicamenta ei fuerint data, morbus intra tres quatuorve menſes rediit, et corpus magis tumidum, quam ante, evaſit. Infeſtarunt dolor abdominis gravis

et

et magna spirandi difficultas. Quo dolor levaretur, guttas tincturae thebaicae, sub tempus cubitum eundi, triginta aut circiter, in pauculas noctes ceperat, quae levamen fugacissimum tantum praebuerunt. Tinctura sexta parte ea, quae Pharmacopeia Londinenſi praefcribitur, fortior fuit. Septuaginta igitur ejusdem tincturae guttas aegrotanti dedi, quae paucis horis calorem fenſilem excitaverunt, quem poſtea exceperunt excretio urinae copioſa, et perſpiratio liberrima, quae utraeque in duos dies et amplius manſerunt. Poſt aliquantum temporis ab hydrope liberata eſt, et nihil aliud, quam debilitatem et flacciditatem abdominis queſta eſt. Quo his et reditui morbi occurreretur, ut ad diaetam corroborantem, tonica medicamenta, exercitationem lenem, praefertim equitationem, confugeret ſuaſi. Abdomen ſaſciis arctioribus ei ſuſtentari juſſi. Huic mendendi rationi conſtanter inſiſtendo ad ſanitatem reducta eſt. Valetudine commodiſſima multos per menſes uſa eſt; ſed, inter equitandum more ſolito, infeliciter equo decidit, et tam graviter concuſſa eſt, ut morbus ſtatim repetiverit. Hoc caſui ſoli tribuit, quod ante ex toto integra fuit.

Diu

Diu inter medicos, utrum largae liquorum diluentium quantitates necne in hydrope debeant adhiberi, fuit certatum. Experientia vero multorum ex hodiernis, usum eorum copiosum non solum tutum esse, sed ad hydropem depellendum multum conferre demonstrat. In utilitate hujusce medendi rationis probanda, multum operae curaeque posuit vir ingeniosus Dr Milman. Iis exemplis potissimum convenit, in quibus morbum per diuretica tollere conamur. ‘ Si plus humoris,’ ut Celsus inquit, ‘ excernitur, quam assumitur, ita demum secundae valetudinis spes est.’

4. *Sudorifica*.—Cum cutis hydrope laborantium, ob materiam perspirabilem introversam, plerumque sit ficca, ut ad haec decurreretur omnes fere medici et antiqui et hodierni suaferunt. ‘ Evocandus est sudor,’ inquit Celsus, ‘ non per exercitationem tantum, sed etiam in arena calida, vel laconico vel clibano, similibusque aliis; maxime sunt utiles naturales et ficcae sudationes.’ Quinetiam Dampier in sua navigatione refert, eum, hydrope in insula California correptum, semet arena per radios solares calefacta in horam ex to-

to operuisse, deinde ad lectum devectum, et curiose stragulis obvolutum, in sudorem copiosum incidisse, et ex eo tempore convaluisse. Quae autem sudorem facillime et efficacissime eliciunt, ea sunt vinum antimoniale per se opiove adjunctum, pulvis Doverianus, caute, utpote quae vires aegrotis multum convellant, adhibenda, magna debilitate substante.

5. *Sialagoga*.—Praecipuum autem horum est Mercurius, qui hydropis sanandi nuper multum fuit adhibitus. Si morbus a schirro proficisci existimetur, haud dubie multum auxilii promittit. Omnes secretiones et excretiones potenter aperit et promovet; et igitur ad humorem hydropicum e corpore expellendum optime accommodari videtur. Cum vero corpori universo vires magnopere convellat, tonica ei ab initio usque adjungantur forsitan necesse est.

Si per ulla ex hisce remediis, quae supra recensuerimus, humorem jam collectum evacuare poterimus, proximum erit, ut quaenam *consilio tertio* accommodentur consideremus. Cum vero jactura toni morbum
saepe

saepe moveat, quae huic consilio respondent, ea frequenter ab initio morbi usque apte dari possunt.

Tonum autem systemati restituunt medicamenta tonica, diaeta generosa, exercitatio, aër purus et ficcus, frictio cum fasciis, balneum frigidum.

1. *Medicamenta tonica.*—Praecipua horum sunt chalybeata, cortex Peruvianus, et amara diversa. Quae omnia non tantum tonum systemati reddendo profunt, sed organa concoctionis corroborant, quae in hydrope plerumque magnopere debilitantur. Aromata his summo cum commodo frequenter possunt adjungi. A quantitatibus horum medicamentorum exiguis incipendum, et eas gradatim, donec tonus omnibus organis fuerit restitutus, augendum.

2. *Diaeta.*—Ægrotus cibo concoctu facili, sed nutriente, alatur. Hujusmodi sunt genera carnis firmiora. Panis fit bene fermentatus, tostus, vel aromatis conditus. Potio e vino vetustiore, ut Lusitano vel Burdegalensi, vel liquoribus spirituosius et aqua commistis

mistis constat : li aliis antepoenendi, qui fluxum urinae faciunt, ut spiritus juniperi dilutus, Anglice *gin punch*. Si aegrotus liquorem e byne confectum appetat, eum, in quo amara fuerunt macerata, praesertim cerevisiam Londinensem, quae *porter* appellatur, adhibeat.

3. *Exercitatio*.—In plerisque hydropis exemplis haec plane profuit. Modica tonum solidorum et actionem adauget, et, massam humorum circumeuntem in omnes partes aequaliter diffundendo, perspirationem et alias secretiones promouet. Semper citra defatigationem fit. Quilibet ejus modus conueniet, qui ab aegro facillime ferri potest.

Quae commoda uero ab ea proficiuntur, ea, si sub dio, cum aër purus et fccus est, adhibebitur, plurimum adaugebuntur. Agendum semper est, ut uiribus aegrotantis accurate accommodetur; namque nimia tantum abest, ut profit, ut, contra, manifestissime noceat, animum demissum reddat, corpusque debilitet.

4. *Friccio*

Frictio cum fasciis.—Sive haec corpori per verriculum, sive per pannos laneos calefactos et siccos, sive per eodem fumigatos, applicetur, non tantum actionem vasorum sanguiferorum auget, et ne humores in finibus eorum stagnent, cavet, sed actionem quoque musculorum excitat, et eo tonum illis intendit, quod in hac hydropis specie ut muscoli abdominis sese ita contrahant, ut intestina vi satis valida premant, sensumque illum laxitatis molestum, quem aegroti conqueri solent, tollant, facit. Frictionem plurimum juvant fasciae, post eam adhibitam, corpori protinus admotae. Reliquis praestat, quoniam totum abdomen pressura aequali afficit, tunica interior, quae funiculis, pro arbitrio, constringi potest.

5. *Balneum frigidum.*—Hoc saepe tonicum potentissimum est, quod potest adhiberi, cum morbus a laxitate fibrarum pendet; sed tamen hydrope laborantibus non raro nocet. Quandocunque fibrae et vasa exigua jam adeo relaxata sunt, ut immersio in aquam frigidam actionem eorum augere, et circuitum sanguinis et calorem promovere nequeat, frigus evidenter nocet.

G

†

, Balneum

‘ Balneum atque humor omnis, Celso iudice, alienus
 ‘ est.’ Ad balneum vero tuto decurri potest, praefer-
 tim si vires systemati magna ex parte fuerint restitutae,
 et in his exemplis, curationem firmando et absolvendo,
 prodesse potest.

In iis, qui ex hydropo convalescunt, dum omnia,
 quae systema corroborare possunt, constanter adhiben-
 tur, excretiones aquosae, potissimum vero perspiratio
 et urina, per usum diureticorum frequentem nunquam
 non promoveantur, alioquin morbus redire graviorque,
 quam ante, evadere periclitabitur.

F I N I S.

